

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐบาล

ท่านประธานสภาและท่านสมาชิกทั้งหลาย

การที่ข้าพเจ้าและคณะรัฐบาลชุดก่อนได้กราบถวายบังคมลาออกโดยปัจจุบันทันด่วน เมื่อวันที่ ๖ เดือนนี้ และไม่ปรากฏชัดแจ้งว่ามีเหตุการณ์อันใดนั้น อาจเป็นที่สงสัยวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบรรดาผู้แทนราษฎร อันที่จริงไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลใหม่ที่จะแถลงเรื่องความเป็นไปในรัฐบาลเก่า แต่โดยเหตุที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้ากลับมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก และให้รัฐมนตรีส่วนมากในคณะเก่าได้กลับมาบริหารราชการแผ่นดิน ข้าพเจ้าจึงขอถือโอกาสแถลงให้ทราบถึงเหตุผลที่ลาออกและตั้งใหม่ไว้ในที่นี้ด้วย

คณะรัฐบาลเก่าซึ่งมีข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภาและได้รับความไว้วางใจจากสภาเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๓ ซึ่งเมื่อนับถึงบัดนี้ก็จะเป็นเวลา ๓ ปีเศษ เวลาที่ไทยยังอยู่ในความสงบ มหาสงครามในยุโรปยังมีได้เกิดขึ้น นโยบายของคณะรัฐบาลที่แถลงไว้ ก็ตั้งความมุ่งหมายส่วนสำคัญไปในทางสร้างชาติ โครงการต่างๆ ได้วางไว้สำหรับยามสันติ

ตอนที่ ๑๘ เล่ม ๕๘

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ มีนาคม ๒๔๗๕

แต่ในชั่วเวลา ๓ ปีที่ได้รับภาระบริหารราชการแผ่นดินมา ความ
 เป็นไปของโลกได้ผันผวนปรวนแปรรุนแรงขึ้นโดยลำดับ ในวันที่ ๓
 กันยายน ๒๔๗๒ มหาสงครามได้อุบัติขึ้นในยุโรปและเป็นสงคราม
 ที่ยืดยาวมาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๓
 ประเทศไทยต้องจับอาวุธเข้าทำการสู้รบ ซึ่งเป็นเคราะห์ที่ตกถึง
 สงบได้ในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๔๗๕ ครั้นต่อมาถึงวันที่ ๘ ธันวาคม
 ปีเดียวกัน ก็ได้เกิดสงครามอันใหญ่หลวงขึ้นในทวีปเอเชีย ประเทศไทย
 ไทยได้เข้าร่วมมือกับญี่ปุ่น และต่อมาในวันที่ ๒๕ มกราคม ศกนี้
 ไทยได้ประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่ และสหรัฐอเมริกา เมื่อเหตุ
 การณ์ได้ผันผวนมาอย่างรุนแรงถึงเพียงนี้ ก็ย่อมจะเป็นที่ประจักษ์ชัด
 แก่สง่าว่า ความสำเร็จงานต่าง ๆ ที่จัดตั้งไว้สำหรับในยามสงบนั้น ไม่
 สามารถจะใช้ต่อไปได้ และนโยบายที่แถลงไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๖
 ธันวาคม ๒๔๗๓ นั้น ก็ย่อมจะพ้นสมัย คณะรัฐบาลชุดก่อนได้
 รู้ดีว่า ไม่สามารถจะบริหารราชการแผ่นดินไปตามรูปการและ
 นโยบายเท่านั้นได้ จึงได้กราบถวายบังคมลาออกทั้งคณะเมื่อวันที่ ๖
 เดือนนี้

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้ากลับเข้ารับ
 ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และควบคุมตั้งคณะรัฐบาลขึ้นใหม่ ข้าพเจ้า

๒๘ มีนาคม ๒๔๗๕   ราชกิจจานุเบกษา   เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๘

จึงขอแถลงนโยบายต่อสภา   ให้ทราบถึงแนวทางที่รัฐบาลนี้จะ
ดำเนินต่อไป

สภา^{*}คงทราบตระหนักดีแล้ว   ว่าการบริหารราชการแผ่นดิน
ในยามสงครามนั้น   จะใช้วิธีการอย่างเดียวกับในยามสันติหาได้ไม่
ข้อสำคัญในเมือง^{*}ที่จะต้องแสดงออกให้แน่ชัด   ก็คือว่าในสภาวะ
การณ์เช่นนี้   รัฐบาลจำเป็นต้องเรียกร้องให้ทุก ๆ คนเสียสละ   และ
ความเสียสละที่จะเรียกร้องนี้   ก็จะต้องมีปริมาณมากกว่าในยามสงบ
แต่อย่างไรก็ดี   รัฐบาล^{*}ขอรับรองให้คำมั่นว่าจะไม่ขอรับรองให้เสีย
สละอย่างหนึ่ง   อย่างใด   เกินไป   กว่าความจำเป็นที่จะต้องรักษาความ
ปลอดภัยและความเป็นอยู่ด้วยดีของชาติ

รัฐบาลมีความตั้งใจแน่วแน่   ที่จะปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความ
เข้มแข็ง   ข้าราชการทุกคนจะต้องได้รับความกดดันให้อยู่ในวินัย
อย่างเคร่งครัด   และให้ปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่
ประเทศชาติ   จะได้มีการตรวจตราสอดส่องของความซื่อสัตย์สุจริตทั้ง
ในการเงินและในการอื่น ๆ   จะได้ดำเนินการให้มีกฎหมาย   กฎข้อ
บังคับ   และระเบียบแบบแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์   จะ
ได้เผยแพร่กิจการของรัฐบาลให้ราษฎรทราบโดยละเอียดที่สุดที่จะทำ
ได้   เพื่อให้รัฐบาลกับราษฎรมีการติดต่อกันได้อย่างใกล้ชิด

ตอนที่ ๓๗ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ มีนาคม ๒๔๗๕

โดยเหตุที่ประเทศไทยอยู่ในสภาวะสงคราม กำนัดงทหารย่อม
เป็นสำคัญที่จะต้องเพิ่มพูนสมรรถภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ชัยชนะเป็น
ผลสำเร็จ และย่อมทราบกันอยู่แล้วว่า สงครามนั้นไม่สามารถ
ทำได้แต่เพียงด้วยกำลัง และกำลังอาวุธเท่านั้น ยังต้องอาศัยกำลัง
เงินเป็นปัจจัยอันสำคัญ ค่าใช้จ่ายย่อมจะมีเพิ่มพูนมากขึ้น รายได้
อันเกิดจากสินค้าและอุตสาหกรรมจะลดน้อยลงไป ซึ่งเป็นธรรมดา
ในทุก ๆ ประเทศที่อยู่ในสภาวะสงคราม สิ่งที่รัฐบาลจะสนใจอย่าง
ที่ตที่สุดก็คือ ความมั่นคงในการคลังของประเทศ และในเวลาเดียวกัน
ก็จะหาวิถีทางให้การเงินหมุนเวียนให้ราษฎรได้รับความสะดวก
ในการซื้อขายอย่างดีที่สุดที่จะพึงทำได้

ข้าพเจ้าทราบดีว่าในสภาวะการณ์เช่นนี้ ทุก ๆ คนคงมีความ
วิตกกังวลถึงอนาคตของชาติ ข้าพเจ้าจึงขอแถลงไว้ในที่นี้ ว่า
สำหรับราษฎร โดยทั่วไปนั้น ไม่พึงต้องวิตกอย่างไร การเข้า
สงครามและการร่วมมือกับญี่ปุ่นในครั้งนี้ ก็ได้ยึดมั่นในหลักการ
ที่เคารพเอกราชและอธิปไตยของกันและกัน รัฐบาลนี้จะพยายาม
เต็มความสามารถที่จะรักษาหลักการอันนี้ไว้เสมอ และก็จะพยายามทำ
ทุก ๆ ทางที่จะร่วมมือกับพันธมิตรของไทยจนกว่าจะได้ชัยชนะ ส่วน
การติดต่อกับนานาประเทศซึ่งมิได้เป็นศัตรูนั้น ก็ยังพยายามทำไป

๒ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๑๘

ด้วย เพื่อให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เข้มแข็งมั่นคงกับนานา
ชาติได้เรียบร้อยดี แต่ที่ย่อมทราบกันอยู่แล้วว่าการที่เราสามารถ
ยกตนขึ้นเข้มแข็งมั่นคงกับนานาชาตินั้น จำจะต้องบำรุงให้
ราษฎรของเรามีมาตรฐานการกินอยู่ การครองชีพ ค้ำชู ให้
ดีเท่ากับที่เราเป็นอารยะชนชาติที่เจริญ ฉะนั้น รัฐบาลจึงจะสนใจใน
การบำรุงเศรษฐกิจ เพื่อให้รัฐบาลและราษฎรได้มีฐานะทางเศรษฐกิจ
ค้ำชู นอกจากการครองชีพแล้วรัฐบาลก็จะสนใจในการบำรุง
รักษาอนามัยของราษฎรเพื่อให้ราษฎรมีอายุยืน มีกำลังแข็งแรง
ปราบโรคภัยต่างๆ สถานที่คงจะได้เห็นความสนใจในเรื่องนี้มาตั้งแต่
ครั้งรัฐบาลเก่า ถึงกับได้จัดตั้งกระทรวงการสาธารณสุข
เป็นกระทรวงที่ค้ำชูอย่างหนึ่ง ที่ประเทศเราเป็นประเทศกสิกรรม
ซึ่งเป็นที่แน่ใจว่าถึงอย่างไรความอดอยากคงจะไม่มีมา แต่ถึงกระ
นั้นก็จะต้องส่งเสริมให้ราษฎรประกอบกสิกรรมให้ยิ่งขึ้น และหา
ทางให้ราษฎรได้รับผลจากงานกสิกรรมให้ดีที่สุดที่จะทำได้ การส่ง
ผลิตภัณฑ์กสิกรรมออกนอกประเทศ ซึ่งได้รับความกระทบกระเทือน
เพราะการสงครามนั้น ก็จะได้พยายามทำให้กลับคืนขึ้น เพื่อให้
เกิดผลแก่ราษฎรในเรื่องนี้ รัฐบาลจะสนใจยิ่งในเรื่องการคมนาคม
เพราะการคมนาคมเป็นเส้นโลหิตของประเทศชาติ ซึ่งรัฐบาลจะ

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๓๘ มีนาคม ๒๔๗๕

กอบกู้และบำรุงทั้งในทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ตลอดจน
 ถึงการถนน การรถไฟ และการเดินเรือทะเล เพื่อให้เป็นประโยชน์
 แก่เศรษฐกิจและการสัญจรไปมาของมหาชนอย่างดีที่สุดที่จะทำได้
 ถึงแม้ว่าราษฎรจะถูกเรียกร้องให้เสียสละเพื่อช่วยประเทศชาติใน
 ยามสงครามดังกล่าวมาข้างต้นแล้วก็ตาม รัฐบาลก็จะไม่ปล่อยให้
 ละเอียดในการที่จะปกครองให้ราษฎรได้รับความร่มเย็นเป็นสุข ตาม
 ที่จะพึงทำได้ในสภาพการณ์เช่นนี้ รัฐบาลจะปกครองราษฎรอย่าง
 ญาติพี่น้อง และพยายามเพิ่มพูนความวัฒนาถาวรให้ทุกวิถีทาง การ
 ปรานปรามใจผู้ร้ายจะได้กระทำด้วยความเข้มงวดกวดขันยิ่งขึ้น และ
 ถึงแม้ยามนี้เวลาใช้กฎอัยการศึก รัฐบาลก็จะรักษาไว้ซึ่งเอกราช
 ในการศาล และรักษารัฐธรรมนูญของผู้พิพากษาตามควรแก่อิสสระที่มี
 ในการพิจารณาพิพากษาคดี และบ้านเมืองจะอยู่ในสภาวะการณ์
 อย่างใดก็ตาม รัฐบาลจะไม่ละเลยในการบำรุงการศึกษาของชาติ
 ให้ชั้นสูงระดับอันดียิ่งขึ้นไปเพื่อให้เทียบทันอารยะประเทศให้เร็วที่สุด
 โดยอาศัยการปรับปรุงหลักสูตรตำราเรียน การยกย่องฐานะของ
 ครูให้เสมอกับที่จะเป็นผู้สั่งสอนอบรมกุลบุตร กุลธิดาของชาติ ทั้ง
 จะพยายามจัดการศึกษาให้มีระดับเดียวกันทั่วราชอาณาจักรด้วย

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นข้อความย่อๆ โดยทั่วไป ต่อ
ไปนี้จะได้แถลงนโยบายของแต่ละกระทรวงเพื่อให้ได้ภาพรวม

๑. กระทรวงกลาโหม

โดยเหตุที่ประเทศอยู่ในสถานะสงคราม รัฐบาลจะบำรุงกอง
ทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
ทั้งในคุณภาพและปริมาณเพื่อบำเพ็ญการร่วมกับพันธมิตรของไทย
ให้บรรลุถึงชัยชนะ และในการนี้จะได้แสวงหาทางชักชวนให้
ราษฎรทั่วไปบำรุงการทหารให้ยิ่งขึ้น

๒. กระทรวงการคลัง

โดยเหตุที่การเงินเป็นปัจจัยอันสำคัญในการดำเนินสงครามไปสู่
ชัยชนะ รัฐบาลจึงจะจัดระเบียบการคลังให้เข้ารูปเหมาะสมกับใน
ยามสงคราม โดยวิธีการดังต่อไปนี้

๑. จัดควบคุมเครดิตให้เหมาะสมกับความต้องการของ
ประเทศเพื่อความมั่นคงแห่งเงินตรา
๒. จะพยายามรักษาความมั่นคงแห่งเงินตราตามกฎหมายให้
เหมาะสมกับสถานการณ์
๓. จะพยายามแก้ไขให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการเดิน
บัญชีรายการยิ่งขึ้น

๔. จะจัดการป้องกันมิให้การหมุนเวียนของเงินต้องขาดของ
หยุดชะงักเพราะสภาพสงคราม

๓. กระทรวงการต่างประเทศ

เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพาออกได้ข้อยุติขึ้น ประเทศไทยซึ่ง
มีมิตรสัมพันธ์กับญี่ปุ่นอย่างสนิทสนมยิ่งอยู่แต่จนได้พิจารณาเห็น
ว่า การสถาปนาระเบียบใหม่ในเอเซียตะวันออก เป็นทางที่จะ
ประณีตรักษาความไพบูรณ์ในวงเขตตน และเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นที่จะ
ยังดีสภาพแห่งโลกให้คืนดีและมั่นคงแข็งแรง จึงได้ตกลงทำกติกา
สัญญาพันธมิตรกับญี่ปุ่น ซึ่งมีข้อความสำคัญว่า ต่างฝ่ายต่างเคารพ
เอกราชและอธิปไตยแห่งกันและกัน และในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
อยู่ในการขัดกันทางอาชญากรรมกับประเทศภายนอก อีกฝ่ายหนึ่งจะเข้า
เป็นพันธมิตรทันที และจะให้ความช่วยเหลือด้วยบันตามัจฉัยในทาง
การเมือง การเศรษฐกิจและการทหาร

การที่ประเทศไทยเข้าร่วมมือกับญี่ปุ่นตามกติกาสัญญาที่กล่าว
ข้างต้นนั้น ย่อมจะช่วยให้ สงครามในบูรพทิศดำเนินเร็วเสร็จสิ้นลง
โดยง่าย และจะนำสันติสุขมาสู่ชาวเอเซียตะวันออกโดยรวดเร็ว
ฉะนั้น รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้สำเร็จผลตามกติกาสัญญานั้น เพื่อ

๒๗ มีนาคม ๒๕๑๕   ราชกิจจานุเบกษา   เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๗

ให้ตั้งมากับฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราชร่วมมือกับประเทศ
ญี่ปุ่นในมหาเอเชียตะวันออก และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อันสูง
คือความดีของชาวบูรพทิศดังกล่าวแล้ว

รัฐบาลจะจำเวญมิตรภาพกับอักษประเทศ ซึ่งร่วมอุดมคติ
กันอยู่นั้น ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับบัณฑิตมิตร
ประเทศให้สนิทสนมมากขึ้นด้วย และจะดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อ
มิให้ประชาชนต้องวิตกในเรื่องเอกราชและอธิปไตยของชาติ

๔. กระทรวงการเศรษฐกิจ

ในการบำรุงเศรษฐกิจของประเทศนั้น รัฐบาลจะได้ร่วมมือกับ
ประชาชนในฐานะผู้นำ กิจกรรมใดอันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชาติ
รัฐบาลจะเป็นผู้นำทำหรือเข้าร่วมมือกับเอกชน แต่การใดที่เห็นควร
จะปล่อยให้ ก็จะได้ปล่อยให้บริษัทหรือเอกชนดำเนินการต่อไป

เพื่อให้ได้ผลในทางบำรุงเศรษฐกิจของชาติ กระทรวงการ
เศรษฐกิจจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จะแก้ไขการค้ำอันถูกระทบกระเทือนจากสงครามให้สู่สภาพ
ดีขึ้น โดยวิธีหาตลาดสินค้าไทยภายนอกประเทศ และส่งเสริม
คุณภาพและปริมาณสินค้าภายในประเทศให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๓๘ มีนาคม ๒๔๘๕

๒. จะจัดหาเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในการครองชีพ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน

๓. จะดำเนินการควบคุมเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นแก่ การครองชีพ และหาทางป้องกันแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งอาจจะมีขึ้นโดยเนื่องจากเครื่องอุปโภคและบริโภคขาดแคลน

๔. จะส่งเสริมอบรมคนไทยให้เกิดความรู้ความชำนาญ ใน การอุตสาหกรรมเหมืองแร่

๕. จะสำรวจในทางธรณีวิทยา เพื่อค้นหาโภคทรัพย์ใต้ดิน สำหรับใช้ในการอุตสาหกรรม

๖. จะบำรุงอุตสาหกรรมภายในครอบครัว และส่งเสริม อุตสาหกรรมหรือจัดสร้างโรงงานบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพ ของประชากรชั้นเพื่อทำวัตถุดิบภายในให้เป็นที่สินค้าสำเร็จรูป โดยจะ จัดตั้งเป็นองค์การสำหรับดำเนินการ

๕. กระทรวงการสาธารณสุข

นโยบายของกระทรวงการสาธารณสุขนั้น มุ่งผลสำคัญในทาง เพิ่มพูนประชากรของชาติ ไม่แต่เฉพาะในทางปริมาณ แต่จะสนใจ ในทางคุณภาพและวัฒนธรรมด้วย

๓๗ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๗

เพื่อให้ได้ผลดังกำหนด - กระทรวงการสาธารณสุข จะได้ดำเนิน
การดังต่อไปนี้

๑. จะจัดการป้องกันและกำจัดโรคสำคัญซึ่งเป็นเหตุให้ประชากร
ตายมาก และหาวิธีทางส่งเสริมให้เด็กเกิดมามีอนามัยดี ไม่ตาย
เสียแต่อายุยังเยาว์

๒. จะปรับปรุงการสุขภาพอนามัย และในเขตเทศบาลให้
มีสภาพดีขึ้น กับจะเร่งเผยแพร่การดูแลสุขภาพ แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

๓. จะจัดให้มีสถานพยาบาลสำหรับบำบัดโรคแก่ประชากรให้
มากขึ้น เช่น การเพิ่มสุขศาลา โรงพยาบาลบำบัดโรคทั่วไปและ
บำบัดโรคเฉพาะ เช่น โรคไข้จับสั่น กามโรค วัณโรค และโรคเรื้อน
เป็นต้น

๔. จะจัดขยายการรับนักศึกษา ในทางแพทยศาสตร์ ทันต
แพทยศาสตร์ เภสัชกรรมศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ ให้มี
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานสูงมากขึ้น จะจัดการ
อบรมบรรดานายแพทย์และเภสัชกรที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วให้มี
ความรู้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นด้วย

๕. จะจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ในทางวิชาการ และ
ปฏิบัติการ เพื่อช่วยเหลือนายแพทย์ในทางธุรการทั่วไป

ตอนที่ ๑๘ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ มีนาคม ๒๕๑๕

๖. จะจัดให้มีการตรวจค้นหาความรู้ในเรื่องสรรพคุณยาสมุนไพรและยาอื่นๆ ภายในประเทศ เพื่อนำมาดัดแปลงเป็นยาแผนปัจจุบัน และจะขยายกิจการทำให้มากชนิดและมีปริมาณมากขึ้น นอกจากนี้จะจัดทำวัคซีนและเซรัมสำหรับป้องกันและบำบัดโรคต่างๆ ให้มีมากชนิด และมีปริมาณพอความต้องการภายในประเทศ

๗. จะส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรม และมีกิจการของชีพเหมาะสมกับความเป็นอยู่ตามท้องถิ่นภูมิดำเนานั้น ๆ กับจะจัดการตั้งเคราะห์ผู้โรคอาชีพให้มั่งงานทำ ตลอดจนอุปการะคนทุพพวดภาพคนชรา และเด็กไร้ที่พึ่งด้วย

๖. กระทรวงเกษตรราชการ

นโยบายกระทรวงเกษตรราชการ มีหลักสำคัญที่จะต้องบำรุงกสิกรรมให้โตผลเพิ่มพูนยิ่งขึ้นโดยรวดเร็ว เพื่อให้มีพืชผลพอใช้ในประเทศในยามสงคราม และเพื่อให้สามารถส่งพืชผลออกขายนอกประเทศอย่างดีที่สุดที่จะทำได้

เพื่อการนี้ กระทรวงเกษตรราชการจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จะบำรุงพืชผลพื้นเมืองตลอดถึงสัตว์ ให้มีคุณภาพและปริมาณเป็นต้นค้าสำคัญยิ่งขึ้น

๒๗ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๗

๒. จะบำรุงหนองและบึงให้เป็นที่พักเพาะและแพร่พันธุ์ปลา และส่งเสริมการประมงทางทะเล

๓. จะทำงานก่อสร้างการชลประทานที่ค้างอยู่ให้แล้วเสร็จและจัดวางโครงการต่อไป ในภาคใดยังไม่สามารถจัดวางโครงการใหญ่ได้ ก็จักจัดวางโครงการน้อยตามลำดับความจำเป็น

๔. จะบำรุงรักษาป่าและดำเนินการเรื่องดินค้าไม้ให้เป็นผลดียิ่งขึ้นทั้งในคุณภาพและปริมาณ

๕. จะขยายการสหกรณ์กู้ยืมและจัดตั้งสหกรณ์รูปแบบอื่น สุดแต่ความจำเป็นต่อไป

๗. กระทรวงคมนาคม

โดยเหตุที่การคมนาคมเป็นอุปกรณ์สำคัญในการดำเนินสงครามและการบำรุงเศรษฐกิจของประเทศ กระทรวงคมนาคมจะได้ปฏิบัติภารกิจเพื่อให้ได้ผลในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่สงครามและความจำเป็นทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้

๑. จะส่งเสริมการคมนาคมทางบก ทางน้ำ และทางอากาศให้ดียิ่งขึ้น

๒. การสื่อสารทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ และวิทยุก็จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นโดยลำดับ

๓. ความไม่สะดวกบางประการในทางคมนาคมและในทางสื่อสารอันเป็นผลเนื่องมาจากสงครามนั้น จะจัดการแก้ไขโดยเร็วที่สุด ตามกำลังทรัพย์และกำลังคนที่จะทำได้

๔. จะขยายการขอมลดินให้ครบรูป

๘. กระทรวงมหาดไทย

ความมุ่งหมายสำคัญในกิจการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยก็คือ การปกครองราษฎรให้มีความปลอดภัยและผาสุกและอบรมสั่งสอนให้มีความเจริญด้วยวัฒนธรรม ศีลธรรม ตลอดจนการชี้แจงแนะนำในการประกอบอาชีพให้ได้ผลเป็นที่พึงตนเองได้

เพื่อให้ได้ผลดังกล่าวข้างต้นนี้ กระทรวงมหาดไทยจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การตำรวจ จะให้คุ้มครองรักษาและความปลอดภัยแก่ประชาชนในเรื่องโจรผู้ร้าย และการละเมิดอันเป็นอาญาอื่น ๆ โดยจัดการป้องกันและปราบปรามอย่างกวดขัน โดยที่ฝ่ายตำรวจเข้ารับหน้าที่การสอบสวนคดีจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมาจัดดำเนินการทางตำรวจ และปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว รัฐบาลนี้จึงจะเพิ่มจำนวนและปรับปรุงสมรรถภาพของตำรวจให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อความมั่นคงสุขของประชาชนทั่วไปในราชอาณาจักร

๑๒ มีนาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๑๘

กองการมหาดไทย จะปรับปรุงมรดกภาพเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง
ให้ดีขึ้นยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความสามารถหนักไปในทางอบรม
สั่งสอนและช่วยเหลือราษฎรให้ตั้งหน้าประกอบกิจการอาชีพเป็นหลักฐาน
ขึ้นในมรดกสมบูรณ์ให้ทุกครอบครัว และประเทศชาติในยามคับขัน
เช่น * ก็จะมีกำลังคนและผู้นำให้ราษฎรรู้จักตั้งตนอยู่ในศีลธรรมอันดี
และเจริญด้วยวัฒนธรรมอันจะเป็นทางนำไปให้ดีขึ้นได้โดยชอบ ทั้ง
จะปรับปรุงการปกครองในส่วนท้องถิ่นให้มีความวิวัฒนาการและเหมาะสม
แก่สภาพสมัยยิ่งขึ้น

๓. การสาธารณสุขโลก เพื่อประโยชน์แก่ความสะอาดปลอดภัย
ภัยและความสง่างามแก่บ้านเมือง จะได้ดำเนินการเร่งรัดในเรื่องน้ำ
บริโภคน้ำสะอาดและไฟฟ้าให้มากขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป และดำเนินการเรื่องจัด
ระเบียบผังเมือง โดยวิธีให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิออกแบบแผนผัง
เมืองและแนะนำช่วยเหลือแก่ที่ชุมนุมชนและเทศบาล เพื่อให้สำเร็จ
ดังความความมุ่งหมาย*

๔. การที่ดิน จะควบคุมที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณ
สมบัติของแผ่นดินให้เป็นไปในทางที่จะบังเกิดผลอันดี โดยร่วมมือ
กับกระทรวงการมหาดไทย * เพื่อให้ได้มีการจัดประเภท
ที่ดินเพื่อผลอันดีในทางเศรษฐกิจ มีการนำไม้ ไร่ เกษตร เป็นต้น

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๘   ราชกิจจานุเบกษา   ๑๘ มีนาคม ๒๔๗๕

จะช่วยเหลือคนที่ตั้งใจประกอบอาชีพตามอิสระให้ได้รับความสะดวก
ในการจับจองที่ดินรกร้างว่างเปล่า   ส่วนที่ดินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์
หรือมีสิทธิครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็จะทำให้ผู้ถือ
กรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองได้รับหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์
หรือสิทธิครอบครองเป็นหลักฐานได้ในมือ   กับจะปรับปรุงกฎหมาย
และระเบียบปฏิบัติใหม่ให้เหมาะสมกับกาลสมัย

๕. การราชทัณฑ์   จะอบรมลดอัมฤตาคดีอันร้ายอาชญากร
ให้มีศีลธรรมปลูกฝังให้มีความซื่อสัตย์ในคดีของบรรณาธิการ เพื่อ
เป็นผลให้ระดับประพฤติดีเป็นพลเมืองดีต่อไป   และตั้งสอนให้รู้จัก
และรักการประกอบอาชีพทางดีมาอาชีพ   กับทั้งจะทบทวนการจัดตั้ง
ทัณฑนิคมให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นสำหรับผู้ต้องขังที่ประพฤติดี

๑. กระทรวงยุติธรรม

ถึงแม้จะเป็นยามสงคราม   แต่มีการประกาศกฎอัยการศึกทั่ว
ราชอาณาจักรแล้วก็ตาม   นโยบายของกระทรวงยุติธรรม ก็ยังยึดมั่น
ในหลักสำคัญดังต่อไปนี้

๑. จะรักษาไว้ซึ่งเอกราชในทางศาล

๒. จะรักษาและส่งเสริมฐานะของผู้พิพากษาตามลัทธิเสรี
ที่มีในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

๑. กระทรวงมหาดไทยให้กรมพิจารณาในลำดับความสำคัญโดยรวดเร็ว
เพื่อประโยชน์ของราษฎร

๑๐. กระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีจุดประสงค์ที่จะอบรมพลเมือง
ของชาติให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับความต้องการของชาติในปัจจุบัน
และให้ก้าวหน้าทันความเจริญของบ้านเมืองในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ตามัญศึกษา โดยทั่วไป จะเร่งรัดส่งเสริมคุณภาพสัมรรถ
ภาพ และมาตรฐานของครูให้ดียิ่งขึ้น ก็จะมีการปรับปรุงหลักสูตร
แบบเรียน ให้เหมาะสมแก่กาตสมัย และให้ได้ระดับมาตรฐานดำน
เนินการสอนที่ราชอาณาจักร สำหรับการศึกษาภาคบังคับจะขยายออก
ไปครอบคลุมประดงค์ของพระราชบัญญัติประถมศึกษา ส่วนภาคนอก
บังคับจะจัดให้มีการศึกษาในโรงเรียนดัดวิถึง ชั้นมัธยมบริบูรณ์ทั่ว
ทุกจังหวัด เช่นที่ได้จัดแก่โรงเรียนราชโดยครบถ้วนแล้ว นอก
จากนี้จะสนับสนุนช่วยเหลือ และปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ ให้ทั่ว
ถึงปริมาณและคุณภาพ

๒. อาชีวศึกษา จะจัดให้มีสถานศึกษาอาชีพประเภทต่าง ๆ
เป็นอันแพร่เหมาะสมกับท้องถิ่นตามลำดับความจำเป็น จะปรับปรุง

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๓๘ มีนาคม ๒๕๑๕

และปฏิบัติงานให้เหมาะสมแก่ความต้องการของประเทศชาติ โดย
 เฉพาะในขณะที่อยู่ในภาวะบังคับ โดยจะฝึกหัดและเพิ่มจำนวนช่าง
 ฝีมือประเภทต่าง ๆ ให้มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพที่จำเป็นให้
 เพียงพอ และส่งเสริมให้ประกอบประดิษฐ์กรรมบางชนิดขึ้นได้
 เอง ให้สอดคล้องกับโครงการอุตสาหกรรมของรัฐบาลด้วย

๓. จะปรับปรุงอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และปริมาณยิ่งขึ้น
 โดยจัดเพิ่มแผนกวิชาขึ้นตามความจำเป็น ก็จะได้จัดตั้งโรงเรียน
 เตรียมอุดม และมหาวิทยาลัยขึ้นในต่างภูมิภาคตามลำดับ

๔. จะเร่งส่งเสริมการพดศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับการฝึก
 ขบวนการกีฬา ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ ในร่างกายและ
 พละอนามัย มีจิตสำนึกเป็นนักกีฬา และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของชาติ
 ทั้งจะให้การพดศึกษาแพร่หลายเป็นประโยชน์ถึงประชาชนอีกด้วย

๕. การศึกษาผู้ใหญ่ จะกวดยกชั้นให้ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือได้รับ
 การศึกษาจนอ่านออกเขียนได้ เข้าใจหน้าที่ของพลเมืองและเป็น
 กำนดส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลให้เหมาะสมกับภาคสมัย

๖. จะรักษาดังเสริมศิลปกรรมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 การช่างฝีมือไทยแบบโบราณ ให้รุ่งเรืองถาวร เป็นเครื่องเชิดชู
 เกียรติและวัฒนธรรมของชาติ จะได้ละวงการศึกษาศิลปกรรมแบบ

ใหม่ และดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศไทย
จะใช้ศิลปกรรมเป็นอุปกรณ์ช่วยการศึกษานักเรียน ทั้งในทางความ
รู้และคุณภาพทางใจ

๗. ในส่วนพระพุทธรูปศาสนา จะดำเนินการให้สำเร็จสมบูรณ์
ตามบทแห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ โดยเร็ว จะได้พยายามตั้งคาถา
พระไตรปิฎกตามความในบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
และจะพยายามให้ทางศาสนาได้มีความสัมพันธ์เป็นอันดีกับทางอาณา
จักร เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งในทางพระศาสนาและ
ทางบ้านเมือง

๘. จะเร่งรัดการอบรมจิตต์ใจ วินัย ความสามัคคีและวัฒนธรรม
แก่นักเรียนตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อ ให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในอนาคต
กับจะดำเนินการขจัดเหตุที่ก่อให้เกิดการละเมิดศีลธรรมในหมู่เยาวชน

รัฐบาลมีความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะปฏิบัติงานของชาติให้สำเร็จ
สมบูรณ์ตามนโยบายที่แถลงมาข้างต้นนี้ แต่การที่จะปฏิบัติให้เป็น
ผลสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ถึงภาค
ที่ชาติต้องเรียกร้องให้ชนในชาติทุก ๆ คนมีอุดมการณ์เป็นน้ำหนึ่งใจ

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๓๗ มีนาคม ๒๕๑๕

เดียวกัน เพื่อนำชาติมาขึ้นพ้นวิกฤตทางทางการเมืองของโลก รัฐบาล
จึงมีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิก
ราษฎรและให้ความไว้วางใจแก่รัฐบาล ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๐
แห่งรัฐธรรมนูญ เพื่อให้รัฐบาลคณะนี้สามารถดำเนินการบริหารไป
ตามนโยบายดังที่แถลงไว้ข้างต้นนี้

ดำเนินนายกรัฐมนตรี

วันที่ ๓๖ มีนาคม ๒๕๑๕